

PEDİATRİ SERVİSİNDE YATARAK TEDAVİ GÖREN ÇOCUK VE ERGENLERİN EBEVEYNLERİNDE KAYGI DÜZEYİNİN ARAŞTIRILMASI

Umut Balataci¹

¹Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Karabük

Giriş: Anksiyete, geleceğe yönelik belirsizlik ve tehlike beklentisiyle ortaya çıkan bilişsel, fizyolojik, duygusal ve davranışsal tepkilerin birlikte yürüdüğü temel bir duygusal yanıtıdır. Özellikle çocukları hastanede yatan ebeveynlerde tıbbi belirsizlik, kontrol kaybı hissi ve sosyal desteğin yetersizliği kaygı düzeyini yükselttiğinden, ebeveynlere yönelik psikososyal destek ve kaygı azaltıcı müdahaleler hem ebeveynin ruh sağlığı hem de çocuğun iyileşme sürecine katılımı için kritik öneme sahiptir.

Yöntemler: Bu çalışma için Karabük Üniversitesi Etik Kurulu'ndan izin alındı (Karar no: 2025/2202). Bu kesitsel çalışma Nisan–Ağustos 2025 tarihleri arasında Karabük Eğitim Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Servisi'ne yatırılan bebek, çocuk ve ergenlerin ebeveynleri ile yürütüldü. Çalışmaya katılan ebeveynlerin sosyodemografik verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan bir veri formu ile toplandı ve Durumluk ve Sürekli Anksiyete Ölçeği (STAI-1 ve STAI-2) uygulandı. Bu çalışma Helsinki Bildirgesi ilkelerine uygun olarak yürütüldü ve Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylandı (Karar no: 2025/2202).

Sonuçlar: Çalışmaya 69 ebeveyn dahil edildi (57 anne ve 12 baba) ve yaş ortalamaları 33,69±8,04 (19–62) olarak bulundu.

Eğitim düzeyine göre %33,8 ilköğretim, %31,0 lise ve %33,8 yükseköğrenim mezunuydu; %23,9'u çalışıyor, %18,7'sinde kronik hastalık vardı. Hastaneye yatırılan çocukların yaş ortalaması 38,14±48,29 ay (1–200) olup, en sık yatış nedenleri %21,1 ile gastrointestinal sistem sorunları, %18,3 solunum yolu hastalıkları ve %16,9 dirençli ateşti. Annelerin STAI-1 ortalaması 37,25±9,45, STAI-2 ortalaması 43,35±9,21 ve babaların STAI-1 ortalaması 32,25±5,74 ve STAI-2 ortalaması 39,75±5,80'di. STAI-1 puanları anne refakatçilerde baba refakatçilere göre anlamlı olarak yüksekti ($p=0,025$), STAI-2 ise anne ve babalar arasında anlamlı farklı değildi ($p=0,208$).

Tartışma ve Sonuç: Annelerde STAI-1'in babalardan yüksek olması, pediatri yatışlarında bakım yükü ve destek yetersizliğinin annelerde durumluk kaygıyı artırdığını bildiren literatürle uyumludur. STAI-2'nin benzer çıkması, yatışın daha çok durumluk (geçici) kaygıyı tetiklediğini ve süregelen kaygının cinsiyete göre belirgin farklılaşmadığını düşündürür. Klinik olarak, belirsizliği azaltan açık iletişim, kısa psikoeğitim/danışmanlık ve aile merkezli bakım gibi psikososyal müdahalelerin özellikle annelerde kaygıyı düşürmesi nedeniyle rutine alınması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, anne refakatçi, psikososyal destek